

KRATKOTRAJNA NASTANITEV

angleško: respite care

nemško: Kurzzeitpflege, Kurzzeit

Altenpflege, Urlaubspflege

Kratkotrajna nastanitev v domu za stare ljudi ali v podobni oskrbovalni ustanovi je program dolgotrajne oskrbe starostno onemoglih, kronično bolnih in invalidnih ljudi, ki je namenjen krajši razbremenitvi družinskega oskrbovalca ob izčrpanosti zaradi oskrbovanja, ko gre na dopust, zboli, ima nujen popravek ali pride druga višja sila, da je domače bivanje ali oskrbovanje za krajši čas onemogočeno. Kratkotrajna namestitvev traja od enega dne do enega meseca; v sistemih za dolgotrajno oskrbo nekaterih evropskih držav je zagotovljena do pet tednov letno.

V raziskavi je največ slovenskih družinskih oskrbovalcev dejalo, da bi najbolj potrebovali to, da za nekaj dni, včasih le za nekaj ur, nekdo prevzame oskrbo njihovega svojca, da se razbremenijo, gredo v gledališče, na pohod, da si na svoj način naberejo novih moči za zahtevno nalogo oskrbovanja družinskega člana; tem večja je ta potreba, ko zbolijo ali gredo na družinske počitnice.

Vsak krajevni dom za stare ljudi bi moral imeti tudi nekaj postelj za kratkotrajno nastanitev; še posebej to velja za sodobni dom gospodinjskih skupin v okrilju celovitega krajevnega medgeneracijskega središča za kakovostno staranje.

Pri domovih za stare ljudi in sorodnih ustanovah se razvijajo tudi posebni nadstandardni »turistični« programi za stare onemogle ljudi. Vanje za teden ali dva sprejmejo starega človeka, da ima svoj »dopust« v zanj primernem programu, medtem ko gredo njegovi domači na svojega.

Kratkotrajna nastanitev in drugi programi za *razbremenitev* družinskih oskrbovalcev prihajajo po letu 2015 povsem v ospredje politike razvoja socialnega varstva in dolgotrajne oskrbe v razvitem svetu Evrope in Amerike. Kratkotrajna nastanitev v domu za stare ljudi je najpomembnejši program za njihovo občasno večjo razbremenitev, medtem ko je za redno vsakdanjo razbremenitev najpomembnejši krajevni program poklicne *socialne oskrbe* na domu, za občasno razbremenitev pa organizirana *prostovoljska pomoč*.

Oskrbovalni program kratkotrajne nastanitve ima v slovenskem prostoru različna imena: *kratkotrajna oskrba*, *začasna oskrba*, *kratkotrajna namestitvev*, *oskrba za oddih* ipd. Kratkotrajna ali začasna oskrba ni primeren izraz, ker zavaja v zmoto, da ni potrebna dolgotrajna oskrba; kratkotrajna oskrba ima svoje mesto pri akutni bolezni ali po poškodbi, po kateri bo človek spet samostojno opravljal osnovne vsakodnevne dejavnosti, pri dolgotrajni oskrbi v starostni onemoglosti pa mora biti oskrba stalna, trajna, neprekinjena. Oskrba za oddih izraža potrebo družinskih oskrbovalcev po nujno potrebnem oddihu. Bistvo tega programa pa najbolj izrazi pojem kratkotrajna nastanitev.

J. Ramovš